

prvi je naglašen ostro, a akut óna dolga slova, ktere drugi samoglasnik je ostro naglašen, torej je $\tilde{o} = \acute{o}o$, $\tilde{a} = \acute{a}a$, $\tilde{\eta} = \acute{\eta}\eta$ itd., a $\acute{a} = \acute{a}a$, $\acute{\eta} = \acute{\eta}\eta$, $\acute{o} = \acute{o}o$ itd.; in 2) tudi Srbje in sáj nekteri Hrvatje rabijo akut za slovke zategnjeno dolge, a cirkumfleks za predtegnjeno-dolge (po imenu pak ima Vuk v srbskem rečniku to akcentuacijo) na priliko dúša, vráta, vrábac itd., glád, súnce, grád, gûžva, gôst itd. Tudi je treba pametiti, da je pri nas postalo státi iz stojáti, báti (se) iz bojáti, a pás iz pòjas. K temu imam še dodati, da odprti e in odprti o po mojem mnénju v slovenskem ní nikoli dolg, ampak da je časih lé ostro ali kratko naglašen, da torej ne veljá pisava kôsa, zêmlja, môgla (morem), rêbro itd., temuč da je treba pisati kòsa, zèmlja, mògla, rèbro itd. Dozdaj sem našel samo tri beséde v hrvaškem, ki imajo namesti slov. odprtega o ali e zategnjeno-dolgi naglas: vójska, óvca in vréme (= vrijeme). To napomenivši še dostavljamo, da nektera sklonila ménjajo naglas v korenu ali osnovi (menda so bila ta sklonila izprva dolga, kakor so še zdaj sáj déloma v hrvaškem in češkem). Naj sledí zdaj za primer nekaj beséd, kako bi se sklanjale po predloženi akcentuaciji: 1) jèlen, 2) jeléna, 3) jelénu, 4) jeléna, 5) jelénu, 6) jelénom; mn. 1) jeléni, 2) jelénov, 3) jelénom, 4) jeléne, 5) jelênih, 6) jelêni; 1) klobúk 2) -úka itd.; 5) klobúci; v mn. 5) klobúcih, 6) klobúci; 1) mesár 2) -árja itd. v mn. 5) mesárjih, 6) mesárji; 1) grôb, 2) grôba, 3) grôbu, 5) grôbu, 6) grôbom; mn. 1) grôbi, 2) grôbov ali gróbóv, 3) grôbom, 5) grôbih ali gróbéh, 6) gróbmí; 1) tát-, 2) tatû, 3) tátu, 5) tátu, 6) tátom; mn. 1) tatjê, tatôvi, 2) tatóv, 3) tatêm, tatôvom, 4) tatí, tatôve, 5) tatéh, tatôvih, 6) tatmí, tatôvi; 1) prosô, 2) prosâ itd., mn. 1) prósa, 2) próst itd., 1) sèlo, 2) sèla itd.; mn. 1) sèla, 2) sél, 5) sèlih itd.; 1) kopíto, 2) -íta itd.; v mn. 1) kopîta, 2) kopît itd.; 1) síto itd.; mn. 1) síta itd.; 1) čèlo, 2) čèla itd., mn. 1) čèla, 2) čél itd.; 1) òkno, 2) òkna itd.; dvoj. 1) ókni, 2) óken itd., mn. 1) ókna, 2) óken itd.; 1) dúša, 2) dúše, 3) dúši, 4) dúšo, 5) dúši, 6) dúšo (o postal iz $\epsilon\iota\kappa$); mn. 1) dúše, 2) dúš, 3) dúšam itd.; 1) gòra -2) gòre gorê, 3) gòri, 4) gorô, 5) gòri, 6) goró (o = $\omicron\iota\kappa$); mn. 1) gòre, gorê, 2) gór, gorá, 3) gòram, gorâm, 4) gorê, 5) gòrah, gorâh, 6) gòrami, gorâmi, a dvoj. 3) in 6) gòrama, gorâma; 1) pámet, 2) pámeti, 6) pámetjo; 1) klôp, 2) klopí, 3) klópi, 5) klópi, 6) klopjó (pod klôpjo); mn. 1) klopí, 2) klopí, 3) klopêm, 5) klopéh, 6) klopímí; 1) pèč, 2) pečí, 3) in 5) pèči, 6) pečjó itd. Dat. in instr. dvoj. ujemlje se sploh v naglasu z dativ. množ. (razun na pr. gorâma, gorâm). Tudi moram tukaj omeniti, da imajo tudi nekteri predlogi upljiva na naglas; zobê, v zôbe; očí, v ôči, nočí, do nôči, vodô, na vòdo, pomôč, na pômoč, gorô, na gôro; rokê, v (na) rôke; uhô, v ûho, nogê, v nôge, glavô, na glâvo, vrtà, do vrta, nebâ, do nêba, pestí, v pèsti (acc.), tatê, po tâte, vodê, brez vòde, lasê, v lâše, senâ, do sêna, do pôlti, gradû, do grâda, okô, v ôko itd. — Iz navedenih izgledov se vidi, da ima upljiva na naglas v deblu sklonilo v I. sklanji lok. ih in instr. i (nom. stolárji, lok. stolárjih, instr. stolárji), v II. sklanji pa o v instr. (lípa instr. lípo) in sploh izlizano sklonilo družega padeža mn. (starosl. τ ali ρ) pri možkih in srednjih imenih (kòza, kóz, lás, lás, môž, móž, lònec, lònec, kónj, kónj, kóža, kôž, lípa, líp itd.), nadalje da pri srednjih imenih v mn. in dvoj. naglas na deblo pada s sklonila (kolô, mn. kóla) in se tudi ménja, nazadnje da nekteri predlogi naglas iz sklonila nazaj vlečejo na deblo. Želeti bi bilo, da to stvar točno preiščejo možje, ki imajo priliko več občiti s slovenskim narodom, kakor jaz. Jaz sem to reč le hotel sprožiti. (Dal. prih.)

Slovensko slovstvo.

* *Stovenska Talija*, zbirka dramatiških del in iger. Na svetlo daje dramatiško društvo v Ljubljani.

Ravnokar prišla sta na svetlo vezek 2., ki obsega igri „Ultra“ in „Na mostu“, obe iz českega poslovenjeni, tedaj izvirno slovanski in vezek 3., ki obsega po Raupachu poslovenjeno igro: „Mlinar in njego va hči.“ Oblika je enaka „Cvetju“ in cena nizko postavljena, namreč vsakemu vezku 25 kr. Vezek drugi obsega 66 strani, tretji pa 80. Prvi vezek: „priročna knjiga za slovenske diletante“ se tiska ter skoraj izide. „Slovenska Talija“ bode na prodaj po vseh bukvarnah, kjer se po navadi dobivajo slovenske knjige po ceni, ki je tiskana na vsakem posamnem vezku. Naj bi jo rodoljubi pridno kupovali in pristopali dramatiškemu društvu, da bode krepko napredovalo.

* (*Kuharicam.*) Znane so nam naših kuharic želje po novih kuharskih bukvah. Tem željam se bode v kratkem vstreglo, kajti že je v tiskarnici rokopis, ktereга je gospodičina Neža Lésarjeva spisala po narekovanji gopé vdove Magdalene Pleiweis-ove, na dolgo in široko znane bivše kuharice ranjkega knezoškofa Antona Alojzija. Okoli novega leta menda že pride ta knjiga na svetlo.

Jaz imam čedno ljubico.

Sp. Fr. Z.

Jaz imam čedno ljubico,
Koj za-njo krí prelijem;
Kar pametim, že ljubim jo,
In venčeke ji vijem.

In komur še neznano je,
Kdo brhka je deklina,
Povem mu častno njeno ime,
Glasi se: domovina!

Dovolj sem videl že svetá,
Deklet pa cele roje;
Al nezbrisljivo v dnu srcá
Mi vlada dekle moje.

Že mlad'ga njen pogled me zgrel,
Ko blagi žar poleti;
Al nisem upal nisem smel
Srcá ji razodeti.

In ker bahanja znala ni
Ko druge tovaršice,
Zasmeh so reví sipali
U prostomilo lice.

Kak jokala na skrivnem je,
Kak milo žalovala,
Kak ji je pokalo srcé,
Kak solze je skrivala!

Me zbdlo je to videti,
In kri je hudo vrela,
Ter svetli meč opašem si:
„Ti ljub'ca bod' vesela!“

Dopisi.

Z brkinskih hribov na Primorskem 12. okt. — Bendimo smo imeli zadnje dni septembra v naših hribih, in sicer v vremenu zeló neugodnem. Pridelek je vendar boljši mimo lanskega pridelka. Sadja sploh je vsakega nekoliko. Hvaležni bodimo svojim prednikom, da so nam marsikak sadek požlahnili! Bili so umni in